

UNITÁRIUS ÉLET

IV. ÉVFOLYAM 11. SZÁM

1950 NOVEMBER 15.

„A hit Isten ajándéka”

Dávid Ferenc

November 15

1852-ben unitárius szempontból is rendkívül érdekes könyv jelent meg a világ könyvpiacán. Címe: „Magyarország 1851-ben”. Az 1848–49-es szabadságharc leverése után a magyar nemzetet sokak előtt ez a könyv emelte ki az ismeretlenség homályából és ez fordította a szabadságszerető emberek figyelmét afelé a zsarnokság felé, mely a nemzetet szolgasorsba süllyesztette. Az író lelkiismerete és tárgyilagos pontossággal ismerteti az akkori magyar közállapotokat és az itt élő nemzetiségek és felekezetek sorsát, életét és jellemét.

Az unitáriusokról így ír: „Az unitáriusok erkölcsi jellem tekintetében a nemzet legkiválóbbjai közé tartoznak. Otthonaik rendkívül tiszták, családi életük feddhetetlen. Bűnözőket közöttük találni szinte lehetetlen és amíg honfitársaik 75 százaléka írástudatlan, nincs olyan unitárius gyermek, ki írni és olvasni ne tudna. Energikus, bátor, józan életű, munkás nép az unitárius s mindenekfelett szabadságszerető.”

Ezek a szép emberi tulajdonságok, melyeket az író csodálattal emleget, annak a hitnek drága gyümölcsei, melyért Dávid Ferenc 1879 november 15-én magas Déva várának börtönében vértanúhalált halt.

Kísért a gondolat, hogy a magyar nemzet és az unitárius egyház története között közeli rokonságot lássunk. Egy francia író mondotta: „Boldog a nemzet, melynek történelme unalmas”. A magyar nemzet történelme nem unalmas s nem unalmas az unitárius egyházé sem. Állandó küzdelmek sorozata mind a kettő. A nemzet a politikai, az egyház, a vallási feudalizmus ellen, tehát mind a kettő a lelkiismereti szabadság eszméjéért vívta százados létharcát. A vallásszabadság megismerésítője Dávid Ferenc, a politikai szabadságjogoké pedig Kossuth Lajos. Rokon volt a lelkiük is, rokon volt célkitűzésük is. Dávid Ferenc a XIX. század viszonyaihoz alkalmazkodva a vallási türelmetlenség és gyűlölködő elfoglaltság szellemének eltörlése nyomán, egymás vallásos meggyőződésének tiszteletbentartásával, Kossuth pedig a jobbagyság felszabadításával akarta a Dunavölgyi népeket a békés együttélés közösségébe vonni. Eszméik megvalósításában is mindketten rendületlenül hittek.

Dávid Ferenc meghalt hitéért, Kossuth pedig száműzetésbe ment, hogy az eszméért, melyért Dávid meghalt, tovább harcolhasson.

Az eszme, melyért Dáviddal és Kossuthal együtt idők folyamán oly sokan harcoltak s meghaltak, diadalmaskodik, mert a népek közötti béke és szabadság eszméjének diadala az élet törvénye.

Dr. Csiki Gábor.

A JÓ PÁSZTOR

(Egyházi beszéd a november 12-i közgyűlésen tartott lelkészszenteléskor.)

Alapige: Ján. X. 27–30.

„Az én juhaim hallják az én szómat, és én ismerem őket és követnek engem: És én örök életet adok nekik, és soha örökké el nem vesznek, és senki ki nem ragadja őket az én kezemből. Az én Atyám, aki azokat adta nékem, nagyobb mindeneknél; és senki sem ragadhatja ki azokat az én Atyámnak kezéből.

Én és az Atya egy vagyunk.”

Zúgtak a harangok, mikor a kolozsvári repülőtéren a hatalmas utasszállítógépet kihúzták a hangárból az előtte elterülő betonmezőre. Az indulás előtti izgalom, a búcsúzkodás szívét-lelkét remegtető percek tüzesítették át egész lényünket... Aztán felhangzott az indulás jelző sziréna. Hangja olyan volt, mint az ősi zsoltár: „Te benned bízunk eleitől fogva”.... „Hozzád megyek, Úram, Hozzád közel!” — És felbűg a motor. 24-en szálltunk be. Mind fiatalok. — Mintha Jézus tanítványai 2000 esztendő után megkésztetve volnának. — A pilótafülkében ötven helyezkedtek el. Mert a hatalmas gépnek öt vezetője volt, kik felváltva ültek a kormánykerék mellett. Ahogy az utasfülkében elhelyezkedtünk, az első vezető rátaaposott a gázpedálra és a szörnyű anyagkolosszus abban a pillanatban minden porcikájában megrázkódott és néhány méternyi gördülés után ezüstös mellét nekifeszítette a levegőnek és emelkedni kezdett a kéklő égbolt felé.

Méltóságteljes, lassú siklással néhány kört írt le az ősi fejedelmi város felett s utána felfelé ívelő szögben nekivágott a nagy ismeretlenségnek. Elhaladt az élet zsibongása, lassan a mélységbe vesztett alattunk, és elhomályosodott a föld rancos arca. — A Felek, a Királyhágó, a Bihari-hegyek, a Czenk, a Székelykő, a Csíkihegyek és a Hargita egyideig még nyugtoghattak kopár csücskeiket utánunk az egyre növekvő magasság felé, de aztán elveszett ismerős, kedves körvonaluk is.

Végtelen távlatok horizontján húzott a gép mindig csak fölfele. S mikor a mélységben már messzelátók segítségével sem szemlélhettük az alattunk terülő földet, lelkünk messzelátójával a magasságok ismeretlen távjait kezdtük vizsgálni. A futó felhők, rohanó csillagok és az egymással veszekedő elektromos erők bábeli zajában kezdetben a tájékozatlanság bizonytalan érzése feküdt meg a lelkünket. Lassan azonban kifejlődött tájékozódási képességünk és az egyenesen zúgó gép vitt mindig új, ismeretlen tájak felé.

4–5 évig repültünk így. És esztendőnkint csak kétszer szálltunk ki — soha nem látott repülőtereken. Ilyenkor pilótáink gondosan megvizsgálták minket. Számonkérték megfigyeléseinket. És gondos szeretettel segítettek rendszerbe foglalni gyűjtött ismereteinket.

Fenséges utazás! Gyönyörű tájak! Mérföldes kincsek. Emlékeztek még rá szolgatársaim? — Boldog világok kínálgatták égi szépségeiket. — Látuk az őserdők mélyén, a sötét éjszakában lobogó tűz lángja körül magát holtfáradt táncoló ősembert.

Amikor az órákig tartó ritmustalan mozgás elernyesztette izmait s csukott harmonika módjára földreborult az izzó parázs mellett, a kielégülés békés vonásai rajzolódtak ki arcán.

Láttunk hatalmas fák körül magukat megalázó embercsoportokat. Az odvas fa foszforeszkáló fényében Isten szemét vélték feléjük csillogni. Artikulálan hangjuk zsoltár és halleluja volt s az éj csöndjében áhítattal töltötte el faragatlan lelküket.

Láttunk milliószámra bálványszobrokat. Stilizált napot, holdat, csillagokat. Ércbeöntött elefántot, szent tehenet, aranyborjút, fehérlovat. Láttunk pusztai vándorlásokat, égő csipkebokrot. Morcosképű, dörgő hangú prófétákat. Szelidtekintetű, fátyalfényes lelkű apostolokat. Láttunk népüket üdvözíteni akaró vallásalapítókat, amint kezükben karddal és maguk-szerkesztette szentkönyvükkel hadakoztak népük ellen, mert a megszokott világot, még ha jobbat kínálnak is neki, nehezen cseréli fel az ember.

És a legszebb volt az útunk akkor, amikor ismét kibontakozott alattunk a föld s megpillantottuk a Galileai-tengert. Ott ismertem meg a legkövetesebb embert. Isteni szépségű élete gyönyörűséggel töltött el. A betlehemi éjtszaka legendás fénye hamar elhomályosult férfikora kimeríthetetlen szépségei mellett. Csodálatos az a töretlen biztonság, mellyel szüntelenül az élet elesettjei között járt. Gyógyított. Tanított. Szeliden hívogatott, ha kellett ostromozott. De szüntelenül példát mutatott. És amerre eljárt, megváltozott minden. — Még a vakok is láttak körülötte. Még a süketek is felfigyeltek szelid beszédeire. Még a sánták is utána siettek és a bűnösök lelke megtelt oltáhatatlan vágyakozással, hogy vele lehessenek. — Csak életmegrontói, a farizeusok; az áltudományok hazug bölcseségeivel kérkedő írástudók; az irigység és féltékenység élő szobrai, a főpapok, nézték ellenségesen megváltó életét, s nyomorult galádsággal vesztő törtek.

Áldott utazás a lélek szárnyain az eddig ismeretlen tájak felé. Boldog emléke most is a lelkemben él.

Azután az utolsó számadás után a gép és a pilótái ottmaradnak Kolozsvárt. Az utasfülkékben helyünket más fiatalok foglalták el.

Mi pedig merész álmokkal, színes ábrándokkal, gyalogszerrel vágunk neki a magyar rögöknek. A mezőség süppedékei, a kemény sziklák csúszós meredekjei, szikes dűlők kopár terei, a pestkörnyéki homok fásztó ösvényei és a búzatermő rónák gyönyörű mezői, valamint a városok zegzúgos utcái között keressük azóta a tökéletes ember bemohosodott nyomdokait, hogy bár csak egyszer ráléphetnénk megváltó útjára mi is.

Nagy örökséget vettünk át. És sorsunk, hogy előre csak akkor haladunk, ha az ő nyomdokain járunk.

Minden emberöltőnek mások a gondjai. Megpróbálom életünk útvesztői között felfedni ösvényét. (Folytatjuk.)

Pethő István.

Az unitárizmus hivatása

(Folytatás)

A tudományok bebizonyult igazságai, bár szintén fejlődők és a részletekben mindinkább határozottabbak, lényegben időtállóak, míg az örökérvényűeknek nyilvánított dogmák nem időtállóak. Mindinkább elhalványulnak, pusztulásra vannak ítélve. Nem állhatnak meg a tudomány bebizonyult igazságai előtt. Nem lehet ez másképp. Nem is a nép lelkéből fakadtak. A teológusok okoskodásainak mesterkelt termékei.

Ha a vallások szervezetei, az uralkodó egyházak fejével ütköznek a tudományos igazságok ércfalába — elienhatást, vallás- és egyházellenességet, sőt atheizmust váltanak ki. Mindinkább világos lesz, hogy nem az igazság útjain járnak. Legfeljebb a tudatlanság lehet szövetségük és a vagyoni tökehatalom, amelynek érdeke a népnek tudatlanságban tartása, hogy kiszolgálja s ha kell, életét is áldozza a háborúban érte. **Az Isten törvényei** nem a pápák dekrétumai és a zsinatok dogmái, hanem **a természet törvényei**, beleértve az ember egyéni és társas élete erkölcsi törvényeit is.

A vallás lényeges kellékének tekintik a titokzatos

misztériumot, valószínűleg azért, mivel ez borzongást, félelmet kelt a lélekben és inkább készteti az embert a kötelességeire. A valóság az, hogy a jót cselekedni, a rosszat kerülni nem a túlvilágtól való félelemből, a túlvilági jutalomért s büntetés elkerüléséért kell, hanem önmagáért és ez már itt a földön meghozza üdvét. Egyébként a tudomány belátható időn belül nem tudja a misztériumot kiküszöbölni. Egész sor probléma megfejthetetlen.

Nem kell attól tartani, hogy a komoly tudás, a felvilágosultság tönkreteszi az **idealizmust**. Csak a dogmákat és a babonát teszik tönkre. Világosan megmutatják és lehetővé teszik az **emberiség ideáljának** megvalósítását: az emberiség egységét, szolidaritását, annak szükséges felismerését, hogy az egyének s népek egymásra szorulnak, egymást kiegészítik s egymást kölcsönösen segíteniük kell. Egymás iránti türelemre tanítanak. Így a háborúskodást váltja fel a nemes békés verseny. Lehetővé teszik a tudomány technikai vívmányai az emberek, a termékek, a gondolatok, az igazságok villámgyors továbbállítását a föld egyik részéből a másikba. Ekkép lehetővé teszik a népek kölcsönös megismerkedését s a föld minden népét részeltethetik a munka, a tudomány, művészet eredményeiben. Elősegíthetik a világgazdaság tervszerűségét, a nemzeteket egyesítő igazságos szervezet létesítését, amely egyetemes érdekeiket bölcsen, méltányosan figyelembe veszi és elősegíthetik a társadalom igazságos megszervezését és ezzel megerősíthetik a világ békéjét. Az emberek ideáljává teszik az alkotó **munkát**, a tudomány, művészet s minden üdvös emberi tevékenység fejlesztését. A nőt a férfi egyenrangú társává teszik, megnevesítik a nemek egymáshoz való viszonyát. Hirdetik a tiszta szerelem — a gyermekek, általában az új nemzedékek nevelésének, tökéletesítésének eugenikai boldogító örömét. A távolságoknak a gyors utazással legyőzése lehetővé teszi a legtávolibb országok, népek, tengerek, tájak, a természet szépségeinek megismerését. A tudomány megfékezi a betegségeket, biztosítja az emberek jólétét, elősegíti a földön elérhető legigazibb, legnagyobb örömet, boldogságot.

Az egyházak segítsenek igazi felvilágosultság terjesztésében. A lelkészek is legyenek az emberiség évezredes kutató tudománya, igazságainak hirdetői. Hirdessék mindazt, amit a tudomány kétségkívül igaznak, szépnek, jónak, nemesnek tekint, ami az embert valóban küzdőképessé teszi. Legyenek igazán a lélek gyógyítói. De csak úgy lehetnek, ha nem maradnak el a tudományoktól, ha azokkal lépést tartanak, ha nem ellenségeik, hanem barátaik.

Szellemi újjászületésre, szellemi reformációkra van szükség úgy a tömegek, mint az egyházak részére.

A **katolikus modernizmus** hiába kísérelte meg a valásnak a tudományhoz közelebb hozását. Az Egyház szent officiuma 1907 júl. 3-án kelt dekrétumában és X. Pius pápa 1907 szept. 8-án kelt enciklikájában proskibált s elutasított 65 modernista tételt. Minden felszentelt katolikus papnak le kell tennie 1910 óta az antimodernista esküt, akár egyezik tudásával, akár nem. A pápa elrendelte, hogy a lelkészi tanulmányok alapja a középkori Aquinói Szt. Tamás tanai szerinti skolasztikai filozófia. Ez az emberi értelem okoskodásait az Istentől származott tételeinek tekinti, hogy megtiltsa a bíráló józan értelem bírálatát.

Az általam ismert vallások közül egyedül az **unitárius** vallás az, amely a tudományokkal összhangban van és elismeri az emberi ész **kutató szabadságát** és a **lelkiismeret szabadságát**. Ez kielégíti a lélek hitbeli érzelmeit és az igazságok után epedő ember vágyódásait is. Ezt az unitárius eszmét az emberiség kincsének tekintem. Az unitárius eszme híveire azt a világtörténeti kötelességet és hivatást rója, hogy ne maradjanak szűk körökben, hanem terjesszék azt, amely egyetemes hatóerejénél fogva arra tarthat számot, hogy széles körben terjedjen. Ez a reformáció legtisztultabb kulminációja. Alapeszméje az embertársak iránti minden irányú **türelemesség**, a **béke**, a **háborúellenesség**. Ez eszmék mögött a valóság, a **tiszta igazság** szentségének elismerése rejlik.

E végből szükséges az egész **unitárius világkép** részletes feltárása, kidolgozása, valamint szóban s írásban való **terjesztése**.

Manapság szükségesek inkább, mint máskor nemcsak az imádkozó, hanem a **cselekvő unitáriusok**.

Dr. Ujlaki Géza.

Hiba-e a múlttal foglalkoznunk?

Elnöki megnyitó
a Teológiai Intézet évkezdő gyűlésén

Mélyen tisztelt Hallgatóság!

Teológiai Intézetünk második előadás-sorozatának megnyitó ünnepére jöttünk össze. Az összejövetel célja és rendeltetése az, hogy az új évfolyam kitűzött céljairól, munkatervéről az érdeklődőknek tájékoztatást nyujtsunk. Ezt a feladatot a szakszerűség kívánalmai szerint igazgatónk fogja elvégezni.

Nekem világi nézőpontból volna egy pár megjegyzésem.

Megnyilatkozásra az a rövidségében is értékes vita készült, amely havi közlönyünkben, az Unitárius Életben közelebbről lezajlott.

Az alapcikkben Sz. Weres Jolán vázolta azt a különbséget, amely a Királyhágón innen élő unitáriusok első és második nemzedéke között jelenik meg. Az első nemzedék lelkében nemcsak élnek, de irányító hatást gyakorolnak az Erdély anyaföldjéről hozott történelmi és közösségi emlékek. A második nemzedék nem kapja meg ezeket az élményeket, tehát — a cikkíró szerint — olyan könyveket kell a fiatalok kezébe adnunk, amelyek fölkelik és lelki táplálékká teszik az unitárius múlt és közösségi élet tanulságait.

A cikkre egy névtelen szerző hozzászólást küldött be, amely nem helyesli Sz. Weres Jolán felfogását. Azt mondja, hogy ennek a felfogásnak követése mellékvágányra tereli az unitárius feladatok keresését. Arra vezetne tudniillik, hogy unitárius öntudat alatt történelmi öntudatot értsünk, lelkünket az unitárius múlt emlékeivel töltjük meg Dávid Ferencről Brassai Sámuelig, holott pedig hitre, belülről fakadó lelki élményekre van szükségünk.

A hozzászólás azt a kérdést kelti föl bennem, vajjon annak megfogalmazója nem amaz indítványok és megvalósult tervek ellen táplál aggodalmat, amelyek lapunkban is hangot nyerve, az unitárius nagyjaink példájának, szellemi örökségüknek megismerését szorgalmazták? Ha így volna, akkor a magam részéről tiltakozom a hozzászólás célzata ellen. Magam is hibának tartanám, ha a mi vallásos magatartásunk a historizálásban merülne ki. De a fönnyelzett törekvésektől nem ezt az eredményt remélhetjük, hanem azt, amiről a hozzászóló így nyilatkozik: A hitbeli öntudatnak csak támaszai a személyes élmények, és a történelmi múlt. Nos, hát igen, éppen ennek a támogatásnak elnyerése végett kívánjuk múltunk nemcsak hagyatékának a megismerését.

— A hit Isten ajándéka! — valljuk mi, unitáriusok is. De vallásunk szelleme megkívánja, hogy ezt a hitet a tudás útján is, a haladás eszméivel éppenúgy, mint múltunk tanulságaival, állandóan fejlesszük, tisztítsuk, szilárdítsuk.

A vita különben Teológiai Intézetünk számára is tanulságos figyelemztetésül szolgálhat. Rávilágít helyzetünkre, megmutatja, hogy milyen vágyak, felfogások, vívódások jelentkezhetnek a szörványokban élő hittestvéreink lelkében. Miután pedig mi, Királyhágón innen élő unitáriusok a magunk egészében egy nagy szörvány vagyunk, Teológiai Intézetünknek ez állapot szükségleteihez kell alkalmazkodnia.

De másfelől a szükségletek mindnyájunkat arra köteleznek, hogy figyeljünk Teológiai Intézetünk munkájára, fogadjuk el irányítását a hitnek, jó keresztény érzésnek, vallásos erkölcsnek munkálására.

Ezeknek a gondolatoknak és óhajításoknak a kifejezésével Teológiai Intézetünk ezidei előadás-sorozatának folyamatait tisztelettel megnyitom.

Gyallay Domokos.

A történelem útján

Lelkészszentelő Zsinati Közgyűlés

Történelmi jelentőségű közgyűlést tartott november 12-én Budapesten a Magyarországi Unitárius Egyházkör. Történelmi jelentőségű, mert olyan kivételes eseményt foglalt magában, mint a lelkészszentelés, amely egymagában is elegendő a közgyűlés ünnepi jellegének kiemeléséhez, lévén ez az esemény is zsinati jogkörű. Egyháztörténetünk nem őrizte meg az egykori alföldi és dunántúli püspökség területén történt hasonló eseményeket, éppen ezért ez a lelkészszentelés valóban történelmi eseménnyé jelentősödött.

A Zsinati hatáskört betöltő kör közgyűlés különben reggel 8 órakor kezdődött a Hőgyes Endre-utcai Misszióház templomában Dr. Imreh Dénes főgondnok megnyitó beszédével és Bencze Márton közügyigazgató imájával. A közgyűlés alakító követelményeinek és a tárgysorozat egyes pontjainak megállapítása után Dr. Csiki Gábor püspöki helynök tartotta meg a Kör egész évi munkásságát részletesen felölelő jelentését, majd az istentisztelet keretében folytat lelkészszentelés következett. Az ünnepi beszédet Pethő István egyházköri főjegyző tartotta, megemlékezve Dávid Ferenc mártírhalálának 371-ik évfordulójáról és azokról a fenkölt köteleességekről, amelyek a „jó pásztort” kötelezik. A mélyenszántó és forró dinamikájú beszédet egyébként lapunk mai és következő számában folytatólágon közöljük. Felszentelésre került: Bencze Márton duna-tiszaközi, Bajor János füzesgyarmati, Szász János polgárdi, Huszti János duna-tiszaközi és Dr. Jakab Jenő kocordi lelkész. Aki tanúi voltak az ősi szertartás szépségének, olyan gazdag emléket vittek magukkal, amelyre mindig megilletődött lélekkel fognak gondolni. A felszentelt lelkészekhez Dr. Csiki Gábor püspöki helynök intézett szívből fakadó, mély értelmű felszentelő beszédet, felhíván őket, legyenek mindig a „világosság lelkipásztorai”. Az új lelkészek nevében Bencze Márton mondott köszönetet. Összinté érzéstől átfutott hitvalló szavai könnyeket csaltak a templomot zsúfolásig megtöltő ünneplő gyülekezet szemébe.

A délutáni tárgysorozatot a Teológiai Intézet évi működéséről, az Unitárius Életről, a konfirmáció előkészítéséről, a pécskörtényi leányegyházközség alakulásáról, a nevelésügyről s más egyházszervezeti kérdésekről szóló jelentések és választások költötték ki. Megválasztották az Állandó Vegyes Bizottság elnökévé Dr. Mikó Lajost, a Köri Tanács tagjává Buzogány Kálmán debreceni lelkészt, körü pénztárnokká Dr. Koncz Jánost.

A záróbeszéd során Ferencz József teológiai igazgató a kör közgyűlés jelentőségét és történelmi szerepét hangsúlyozta, Dr. Imreh Dénes főgondnok pedig a felszentelt lelkészekhez intézett szavai után különösen a kocordi, hódmezővásárhelyi és a többi vidéki kiküldötnök mondott köszönetet.

A közgyűléssel kapcsolatban a belsőemberi munkaközösség tartott kétnapos értekezletet, amelyen a gyermekistentisztelet és egyéb, főleg liturgikus kérdések kerültek megvitatásra. November 11-én este pedig Dávid Ferenc-emlékünnepe volt a Misszióház templomában. Imádkozott Bajor János füzesgyarmati lelkész, az est során bemutatásra került Gyallay Domokos kiváló író afia „Dávid Ferenc búcsúja” című hangjátéka. A hangjáték szereplői: Pethő István, Bencze Márton, Beke Tiborné, Huszti János, Jakab Dezső, ifj. Pethő István, Pethő László pompásan oldották meg az újszerű feladat rájuk bízott részleteit. E kiváló kis történelmi levegőjű s teljes irodalmi értékű színművet, ebben a formájában minden egyházközségünk előadhatja, bármely egyházi ünnepségen, különösen pedig a Dávid Ferenc évforduló alkalmával. A hangjátékhoz, amelyet egyfelvonásos színművéből dolgozott át jeles írója, — a szerző: Gyallay Domokos mondott bevezető szavakat.

Székelly Béla magánénekszáma, az általa vezényelt dallamkör művészi karéneke és Huszti János szavalata méltóséppen egészítette ki a felemelő műsort.

Itt kell megemlékeznünk arról az önzetlen munkáról is, amelyet az Unitárius Nők Bibliakörének lelkes tagjai a belsőemberi értekezlet, majd pedig a közgyűlés alkalmával rendezett közebéd előkészítése során kifejtettek.

A közgyűlés s az azzal kapcsolatos ünnepi órák, amellyel, hogy felragyogtatták a múlt hagyományait, megmutatták az utat — és módot is, miként haladjunk tovább a történelem útján.

S. Nagy László.

H I R E K

Felhívjuk kedves olvasóink figyelmét, hogy lapunk előfizetésével, címváltozással, vagy esetleges reklamációkkal kapcsolatos kéréseikkel kiadóhivatalunkhoz (Budapest, IX., Högyes Endre-u. 3., távfelszóló: 184—602.) forduljanak.

November 4-én tartotta szokásos gyülekezeti összejövetelét a budapesti unitárius egyházközség. Ahi-tatot tartott: Szolga Ferenc lelkész, Dávid Ferenc hitvitázó munkáját Ferencz József ismertette, majd a „Debreceni Disputáció” c. XVI. századi drámai jelenetét mutatták be: Györffy István, Ferencz József, Szolga Ferenc, Bencze Márton, S. Nagy László és Vaska Géza.

Teológiai Intézetünk október 27-én tartotta évnyitó előadását. Gyallay Domokos felügyelő gondnok mai számunkba közölt megnyitó beszéde után Ferencz József igazgató-tanár tartott igen tartalmas előadást, amelyben kitért többek között az orthodox protestáns felfogásnak az unitarizmus szemben elfoglalt álláspontjára is. Az előadás Dr. Csiki Gábor püspöknek a teológia újabb munkaterületét vázoló zárószavaival ért véget.

Pestszentlőrinci egyházközségünk november 5-én tartott gyülekezeti evangélizációját a csepeli szórványhívek rendezték. Szántó Ferenc gondnok megnyitót mondott. Dávid Ferencről emlékbeszédet tartott: Dr. Csiki Gábor püspöki helynök, Bibliát magyarázott Ágai László csepeli ref. lelkész, énekelt Czirmay Erzsébet, szavalt Bencze Márton és Radu Magda. Az evangélizációt Pethő István lelkipásztor szavai zárták be.

A budapesti unitárius egyházközség kettős ünnepe. Folyó évi október hó 29-én kettős ünnepe volt a budapesti unitárius egyházközségnek. Temploma felszentelésének 60 éves évfordulója és a nyugalomba vonuló Barabás István lelkipásztornak kibúcsúzója. Az ünnepi istentiszteleten a kibúcsúzó lelkipásztor szolgált, ki lelkionak ugyanazt a bibliai részt olvasta fel, I. Mózes XXVIII. 16—19., melynek alapján 60 évvel ezelőtt, a templom felszentelésekor néhai Ferencz József püspök urunk felszentelési beszédét tartotta. Kibúcsúzó beszéde alapjául pedig a Máté szerinti evangélium XXVI. 41. versét vette: „Vigyázzatok és imádkozzatok, hogy kísértetbe ne jussatok: mert jóllehet, a lélek kész, de a test erőtelen”. Ezeknek a szentigéknek alapján meghatározott szavakkal vett búcsút gyülekezetétől s öt évtizedes palástos működésétől.

Az ünnepi istentiszteletet díszközgyűlés követte, amelyen a gyülekezet lelkészétől meleg és bensőséges búcsút vett. Megnyitót mondott Dr. Lázár János gondnok. Az egyházközség presbitériuma és gyülekezete nevében Ferencz József presbiter búcsúzott. Üdvözlőket küldtek Erdélyből a szülőfalu: Kálnok, az első állomáshely: Tordátfalva, a székelykeresztúri egyházkör nevében Utó Lajos esperes és Dr. Kiss Elek unitárius püspök. Üdvözlőket küldte Dr. Csiki Gábor püspöki helynök, Dr. Imreh Dénes főgondnok, a füzesgyarmati unitárius egyházközség és a miskolci leányegyházközség, ezeket az üdvözlőket Szolga Ferenc lelkész olvasta fel s utána kartársai és munkatársai nevében mondott búcsút. A hódmezővásárhelyi és dunapataji egyházközségek küldöttségileg vettek részt a díszközgyűlésen, melynek nevében R. Filep Imre lelkész és Dr. Kendeci Pál gondnok mondottak üdvözlőket. Személyes barátai nevében pedig Dr. Kelemen Géza, Dr. Ujlaki Géza és Dr. Lőrincz Aladár búcsúztatták Barabás István lelkipásztort. Zársót Dr.

Menyhárt Dénes gondnok mondott. A bensőséges és meghatározó ünnepség a Himnusz hangjai mellett ért véget. (Sz. F.)

Szórványistentiszteletek. Mosonmagyaróváron december 10-én d. e. 10 ó. ref. templ., Levélen december 10-én d. u. 4 ó. evang. templ., Győrött december 17-én d. e. fél 12 ó. ref. templ. istentiszteleteket tartunk. Mindhárom helyen az istentisztelet úrvacsoraszóval van egybekötve. Az istentiszteleteket Szolga Ferenc lelkész végzi.

Az unitárius hitvallás tételeinek magyarizata előadássorozatban, melyet Teológiai Intézetünk rendezésében tartunk, legközelebb a következő előadások kerülnek sorra: nov. 17-én Györffy István: Az Istenhit kialakulása, dec. 1-én Dr. Csiki Gábor: Hiszek egy Istenben, dec. 15-én Filep Imre: A krisztológia kérdése. Az előadásokat délután 6 órakor a Missziói Ház fűtött gyülekezeti termében tartjuk.

HALÁLOZÁS.

Dr. Benczédi László egyházi tanácsos afia, a Magyar Nemzeti Bank ny. felügyelője életének 60. évében örökre eltávozott az élők sorából. Az ősi székely unitárius erényekkel ékeskedő puritán jellemű, áldozatos lelkű férfi példaképe volt. November 11-én helyezték örök nyugalomra a Farkasréti temetőben. Nagyszámu gyászoló közönség vett örök búcsút elhalt afiától. A gyászszertartást Dr. Csiki Gábor püspöki helynök végezte, az Egyházkör nevében Dr. Imreh Dénes főgondnok, a budapesti egyházkör nevében S. Nagy László mondottak meleg búcsúszavakat. A megsomorodott szívű családdal legyen az Ur kegyelme.

Gönczi Árpád afia Egerben elhunyt. Áldozatos szíve sugallatát követve, nemes adományaival mindig ott volt, ahol reászoruló híveinek segítségére volt szükségük.

Lapunknak is egyik legbuzgóbb olvasója volt, aki utóbbi években látóképességét elvesztve, sohasem mulasztotta el, hogy szeretett egyháza sorsáról — a lap felolvasása útján — tájékozódást szerezzen. Pihe-nése legyen csöndes.

Halálozás. Semerédi Sándor ny. közigazgatási bíró 64 éves korában Budapesten meghalt. Kitűnő szakember, egyházunknak buzgó, hívő tagja volt. Adott legyen emléke!

ERDÉLYI POSTA.

Dr. Kiss Elek püspök a hívek egyhangú meghívása alapján Albert Attila lelkészjelöltet a csegezi, Benczédi Ferencet a tordátfalvi, Botna Dénest a böződi, Kolcsár Sándort a szabédi egyházközségekbe rendes lelkészeknek kinevezte. A kinevezett új lelkészek 1950 június havában szerezték meg a lelkészi oklevelet, lelkiismeretes szolgálatuk és alapos felkészültségüknek tudható be, hogy az illetékes egyházközségek egyhangú meghívással, tüntették ki. Isten áldása legyen munkájukon!

A Teológiai Intézet V. éves gyakorló hallgatóit Dr. Kiss Elek püspök az alábbi egyházközségekbe küldte ki: Kiss Jenő: Szeben—Fogarás, Májai Endre: Torockó, Nagy Zoltán: Bordos, Péter József: Sárd és Szabó Dezső: Lupény—Vulkán, Gál Jenő hallgatót pedig püspöki titkári teendőik ellátására és központi szórványgondozói munkára osztotta be. A lelkész szolgálatot eddig nélkülöző egyházközségek nagy szeretettel fogadták a hallgatókat.

A küllői egyházkör a magyarsárosi egyházközségben tartott évi rendes közgyűlésén meleg ünnepségben részesítette Székely Tihamér magyarsárosi lelkészt negyvenéves szolgálatának alkalmával. A közgyűlés elismerését fejezte ki a minden megpróbáltatásban népe mellett és lelkipásztornak megmaradó hűséges, munkás lelkészt. Adja a jó Isten, hogy hosszú ideig végezhesse lelkipásztori hivatását.

UNITÁRIUS ÉLE T

Laptulajdonos a Magyarországi Unitárius Egyházkör.

Felelős szerkesztő és kiadó: Dr. Csiki Gábor.

Évi előfizetési díja: 12 forint.

Budapest, IX., Högyes Endre-utca 3.

Táv.: 184—602.

Nyomta: Uttörő-nyomda. Bpest. F. v.: Becker Géza.